

Trestněprávní důsledky prolomení bankovního tajemství

Criminal consequences of breaching bank secrecy

JIŘÍ NOVOTNÝ^{1, 2}

Abstrakt

Trestného činu zneužití informace v obchodním styku se dopustí ten, kdo neoprávněně zveřejní, zpřístupní nebo sdělí třetí osobě informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, jejíž zveřejnění je způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku, a způsobí tím větší škodu nebo jiný závažný následek nebo tím opatří sobě nebo jinému větší prospěch. Obdobná situace nastává v případě, kdy někdo neoprávněně užije informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, kterou získal při výkonu svého zaměstnání, povolání, postavení, funkce nebo jinak a jejíž zveřejnění je způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku, tím, že uskuteční nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím, a způsobí tím větší škodu nebo jiný závažný následek nebo tím opatří sobě nebo jinému větší prospěch. Tento příspěvek je zaměřen na zneužití informace v obchodním styku, ke kterému může docházet při realizaci bankovních obchodů.

Klíčová slova

Banka, bankovní obchod, bankovní tajemství, trestný čin, zneužití informace v bankovním styku, zneužití postavení v obchodním styku, zákaz konkurence.

Abstrakt

The criminal act of misuse of information in business relations is committed by anyone who unauthorizedly publishes, makes available or communicates to a third party information not yet publicly available, the publication of which is capable of significantly influencing decision-making in business relations, and thereby causes greater damage or other serious consequences, or provides greater benefit to himself or another. A similar situation occurs in the event that someone makes unauthorized use of information not yet publicly accessible, which he obtained during the performance of his job, profession, position, function or otherwise, and the publication of which is capable of significantly influencing decision-making in business relations, by carrying out or induces the execution of a contract or operation in a trading system

¹ JUDr. et PhDr. Jiří Novotný, Ph.D., Katedra práva, Vysoká škola finanční a správní, a.s.

² Autor je současně obhájcem v trestních věcech.

or an organized commodity market, thereby causing greater damage or other serious consequence, or thereby providing himself or another with greater benefit. This post is focused on the misuse of information in business dealings, which can occur during the implementation of banking transactions.

Keywords

Bank, banking business, bank secrecy, criminal offence, misuse of information in banking relations, abuse of position in business relations, prohibition of competition.

DOI

<http://dx.doi.org/10.37355/fvvpk-2023/2-17>

Úvod

Jako bankovní obchody lze označit závazkové vztahy, kde jednou smluvní stranou je právnická osoba, které byla k podnikatelské činnosti udělena licence dle zákona o bankách.³ Bankovní obchody, které jsou soukromoprávními závazkovými vztahy, banka uzavírá s právníky či fyzickými osobami. Bankovní závazky jsou v rámci národní právní úpravy upraveny občanským zákoníkem v díle jedenáctém s označením závazky ze smlouvy o účtu, jednorázovém vkladu, akreditivu a inkasu.⁴ Bankovní závazky jako takové vznikají smlouvou mezi smluvními stranami, které smlouvou projevují vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy. Současný občanský zákoník pozměnil dosavadní nahlížení na bankovní závazky, když bankovní závazky upravené tehdy výhradně v zákoníku obchodním, nově koncipoval výlučně v zákoníku občanském. Nadále však zůstalo v civilistické nauce zachováno zažité užívání pojmu „bankovní obchod“, který sice není současným občanským zákoníkem používán, je však zcela zřejmé, že uskutečnění obchodu samotného je navázáno na sjednání smlouvy s bankou. Bankovními obchody lze tedy rozumět smlouvy uzavírané bankami při jejich podnikatelské činnosti a na základě těchto smluv vznikající závazky.⁵ V širším smyslu lze bankovními obchody rozumět přijímání vkladů od veřejnosti, poskytování úvěrů akciovými společnostmi, které mají bankovní licenci.⁶ Zařazením bankovních závazků do občanského zákoníku definoval zákonodárce vůli zařadit tyto obchody do práva soukromého, kterému sám přiznal nezávislost na uplatňování práva veřejného a v rámci kterého se současně zavázal vlastnické

³ Ust. § 4 a násl. zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Občanský zákoník rozlišuje jak nejobecnější ustanovení, které se použije pro všechny účty (§ 2662 až 2668), ustanovení pro platební účty, jež pouze odkazuje na právní úpravu v zákoně o platebním styku (§ 2669), a zvláštní ustanovení pro jiné než platební účty (§ 2670 až 2675). Jako speciální případ účtu se upravuje vkladní knížka (§ 2676 až 2679). Blíže: ELIÁŠ, Karel a kol. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. 1119 s. 952. ISBN 978-80-7208-922-2.

⁵ LIŠKA, P. Banka jako podnikatel. In: Bankovní obchody. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 37. ISBN 978-80-7478-510-8.

⁶ BEJČEK, Josef. Bankovní obchody, úvěrové a platební vztahy, úschova cenného papíru. In: Obchodní smlouvy: závazky v podnikání. 1. vydání. V Praze: C. H. Beck, 2015. Kap. 29, str. 437. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-574-9.

právo soukromoprávních subjektů chránit zákonem, když právě obsahem bankovního závazku jako závazkového právního vztahu jsou soukromá majetková práva fyzických a právnických osob. Pro veškeré typy bankovních obchodů tak platí obecná ustanovení občanského zákoníku, pokud si smluvní strany neujednají něco jiného či pokud zvláštní právní předpis nestanoví specifické podmínky konkrétního bankovního závazku.⁷

1 Bankovní tajemství a jeho unijní rozměr

Poměrně zásadním způsobem jsou bankovní obchody formovány právem veřejným, které právě v oblasti podnikání na kapitálovém trhu stanoví veřejnoprávní pravidla pro poskytování některých bankovních služeb. Kogentní právní normy práva veřejného upravují v tomto ohledu práva a povinnosti subjektů bankovního obchodu při poskytování platebních služeb na straně jedné a práva a povinnosti subjektů bankovního obchodu ve vztahu k orgánům veřejné moci na straně druhé. Prvním zmíněnou oblastí jsou právní vztahy zejména související s poskytováním platebních služeb, vydáváním elektronických peněz, a dále pak s účastí v platebních systémech. Zmíněná oblast je v současnosti upravována nejen zákonem o platebním styku či zákonem o spotřebitelském úvěru, ale i jinými právními předpisy, které upravují veřejnoprávní otázky bankovního obchodu (např. otázku ochrany osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů). Práva a povinnosti subjektů bankovního obchodu ve vztahu k orgánům veřejné moci na straně druhé se pak bankovních obchodů dotýkají především právní úpravou povinností subjektu poskytujícího bankovní služby v oblasti spojené s kontrolou bankovních služeb pro zajištění správy daní, a zamezení praní peněz a financování terorismu.

Nedílnou součástí smluvního vztahu mezi účastníky bankovního závazku je tzv. bankovní tajemství. Pod bankovní tajemství lze podřadit nejen povinnost zachovávat mlčenlivost ve služebních věcech dotýkajících se zájmů banky a jejích klientů ze strany zaměstnanců banky, členů statutárních orgánů, členů správních či dozorních rad banky, či nakládání s osobními údaji ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ale především povinnost banky jako subjektu bankovního závazku uschovat informace o všech záležitostech, které jsou předmětem bankovního tajemství.⁸ Specifikace bankovního tajemství, na rozdíl od právní úpravy jednotlivých bankovních závazků, není upravena soukromoprávními předpisy, ale předpisy práva veřejného, podle kterých se na všechny bankovní obchody, peněžní služby bank, včetně stavů na účtech a depozit, se vztahuje bankovní tajemství.⁹ Pozitivní definici bankovního tajemství předkládá zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, když výslovně uvádí, že za bankovní tajemství lze považovat tajemství o všech obchodech a peněžních službách bank,

⁷ RABAN, P. a kol. *Závazkové právo*. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2019. s. 365. ISBN 978-80-87713-18-1.

⁸ LIŠKA, P. *Banka jako podnikatel*. In: *Bankovní obchody*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 33. ISBN 978-80-7478-510-8.

⁹ Ust. § 38 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Uvedené ustanovení má deklaratorní povahu. PIHERA, Vlastimil. *Zákon o bankách: komentář*. V Praze: C. H. Beck, 2011. s. 336. 528 s. Beckovy malé komentáře. ISBN 978-80-7400-389-9.

včetně stavů na účtech a depozit, s výjimkou těch informací, které jsou banky či další subjekty povinny poskytnout oprávněným subjektům.¹⁰

Pod pojem bankovní tajemství ve smyslu zákona o bankách, jako nedílnou součást závazku mezi klientem a bankou, nespadá „ochrana osobních údajů“, která se řídí ustanovením zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, či případně mlčenlivost bankovních úředníků či osob, které v rámci plnění povinností pro subjekt smluvního vztahu přijdou do styku s informací při výkonu svého povolání.¹¹ Z pojmového vymezení bankovního tajemství vyplývá, že toto chrání současně obsah smluvního poměru mezi bankou a jejím klientem a toto se bude současně vztahovat i na informace a údaje poskytnuté před uzavřením konkrétního bankovního obchodu.¹² Obsah právního poměru mezi klientem a bankou a informace získané na jeho základě tedy podléhají bankovnímu tajemství, které lze definovat buď pozitivně (určitá bankovní událost) či negativně (absence určité bankovní události).¹³ Nezbytné je zdůraznit, že bankovní tajemství primárně neslouží na ochranu osobnosti klienta, ale na ochranu jeho majetkových zájmů, který by byly ohroženy jeho prolomením.

Jedním z mnoha požadavků kladených na bankovní obchody je zájem společnosti na zachování konkurenčního prostředí mezi bankami. Konkurenční prostředí je limitováno nejen soukromoprávními normami, ale i normami trestního práva. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/57/EU ze dne 16. dubna 2014 o trestních sankcích za zneužívání trhu, stanovila minimální pravidla pro trestní sankce za obchodování zasvěcené osoby, nedovolené zpřístupnění vnitřní informace a manipulaci s trhem, aby tak zajistila integritu finančních trhů v Unii a posílila ochranu investorů a jejich důvěru v tyto trhy.¹⁴ Pouhá skutečnost, že určitá osoba disponuje nebo disponovala vnitřní informací, dle směrnice neznamena, že tato osoba uvedenou informaci využila a dopustila se tak prostřednictvím nabytí nebo zcizení obchodování zasvěcené osoby, je-li její jednání kvalifikováno jako legitimní podle článku 9 nařízení (EU) č. 596/2014. Nedovoleným zpřístupněním vnitřní informace směrnice rozuměla případy, kdy osoba disponuje vnitřní informací a zpřístupní ji jakékoli jiné osobě, s výjimkou případů, kdy dojde k tomuto zpřístupnění při běžném výkonu zaměstnání, povolání nebo v souvislosti s

¹⁰ Ust. § 38 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Uvedené ustanovení má deklaratorní povahu. PIHERA, Vlastimil. Zákon o bankách: komentář. V Praze: C. H. Beck, 2011. s. 336. 528 s. Beckovy malé komentáře. ISBN 978-80-7400-389-9.

¹¹ LIŠKA, P. Banka jako podnikatel. In: Bankovní obchody. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 33. ISBN 978-80-7478-510-8.

¹² Např. údaje poskytnuté klientem za účelem získání úvěru.

¹³ LIŠKA, Petr. Zákon o bankách: komentář. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2016. xxiv, s. 513. 641 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-385-3.

¹⁴ Directive 2014/57/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on criminal sanctions for market abuse (market abuse directive). OJ L 173, 12. 6. 2014, p. 179–189.

plněním povinností nebo kdy se zpřístupnění kvalifikuje jako sondování trhu prováděné v souladu s čl. 11 odst. 1 až 8 nařízení (EU) č. 596/2014.¹⁵ Členským státům směrnice stanovila povinnost přijmout opatření nezbytná k zajištění toho, aby nedovolené zpřístupnění vnitřní informace bylo trestným činem alespoň v závažných případech a pokud bylo spácháno úmyslně.¹⁶ Směrnice současně stanovila členským státům povinnost přijmout opatření nezbytná k zajištění toho, aby manipulace s trhem byla trestným činem alespoň v závažných případech a pokud byla spáchána úmyslně. Manipulací s trhem se dle směrnice rozumí uzavření obchodu, zadání pokynu k obchodování nebo jakékoli jiné jednání, které dává nesprávné nebo zavádějící signály, pokud jde o nabídku, poptávku nebo cenu finančního nástroje nebo související spotové komoditní smlouvy, nebo zajišťuje cenu jednoho nebo více finančních nástrojů nebo související spotové komoditní smlouvy na neobvyklé nebo umělé úrovni, ledaže jsou důvody pro uzavření obchodu nebo vydání pokynu danou osobou legitimní a tento obchod nebo tento pokyn k obchodování jsou v souladu s uznávanými tržními postupy na daném převodním místě.¹⁷

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/57/EU ze dne 16. dubna 2014 o trestních sankcích za zneužívání trhu (směrnice o zneužívání trhu)¹⁸ stanovila členským státům povinnost přijmout opatření nezbytná k zajištění toho, aby obchodování zasvěcené osoby a doporučení nebo navádění jiné osoby k obchodování zasvěcené osoby bylo trestným činem alespoň v závažných případech, a pokud bylo spácháno úmyslně. Za obchodování zasvěcené osoby směrnice považovala případy, kdy určitá osoba disponuje vnitřní informací a využije ji při nabytí nebo zcizení finančních nástrojů, jichž se tato informace týká, na svůj vlastní účet nebo na účet třetí osoby, a to přímo nebo nepřímo. V souvislosti s implementací zmíněné směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/57/EU o trestních sankcích za zneužívání trhu byla prostřednictvím zákona č. 204/2017 Sb. mj. provedena změna původního ustanovení § 255 trestního zákoníku. Zákon č. 204/2017 Sb. změnou trestního zákoníku nově zavedl skutkovou podstatu zneužití informace v obchodním styku (§ 255) a skutkovou podstatu zneužití postavení v obchodním styku (§ 255a).¹⁹

2 Prolomení bankovního tajemství

Trestní právo spojuje nedovolený zásah do bankovního tajemství, tj. do informací, které jsou z důvodu ochrany konkurenčního prostředí a zachování tržních mechanismů dočasně utajovány s odpovědností za spáchání trestného činu zneužití informace v obchodním styku. Zneužití informace v obchodním styku se dopustí odpovědná osoba, která neoprávněně zveřejní,

¹⁵ Regulation (EU) No 596/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on market abuse (market abuse regulation) and repealing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directives 2003/124/EC, 2003/125/EC and 2004/72/EC Text with EEA relevance. OJ L 173, 12. 6. 2014, p. 1–61,

¹⁶ Directive 2014/57/EU of the European Parliament and of the Council, article 5

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ Directive 2014/57/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on criminal sanctions for market abuse (market abuse directive). OJ L 173, 12. 6. 2014, p. 179–189.

¹⁹ Zákon č. 204/2017 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

zpřístupní nebo sdělí třetí osobě informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, jejíž zveřejnění je způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku, a způsobí tím větší škodu nebo jiný závažný následek nebo tím opatří sobě nebo jinému větší prospěch (první základní skutková podstata). Obdobně se zneužití informace v obchodním styku dopustí odpovědná osoba v případě, že neoprávněně užije informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, kterou získala při výkonu svého zaměstnání, povolání, postavení, funkce nebo jinak a jejíž zveřejnění je způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku, tím, že uskuteční nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím, a způsobí tím větší škodu nebo jiný závažný následek nebo tím opatří sobě nebo jinému větší prospěch (druhá základní skutková podstata).

V případě první základní skutkové podstaty je potřeba, aby pachatel svým jednáním kumulativně naplnil čtyři podmínky: (i) zveřejnil, zpřístupnil nebo sdělil informaci třetí osobě; (ii) informace nebyla do okamžiku jednání pachatele dosud veřejně přístupná; (iii) zveřejnění takové informace bylo způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku; (iv) a pachatel svým jednáním způsobil větší škodu nebo jiný závažný následek nebo sobě nebo jinému opatřil větší prospěch. V případě druhé základní skutkové podstaty musí pachatel svým jednáním kumulativně naplnit celkem pět podmínek: (i) pachatel užil informaci dosud nikoli veřejně přístupnou; (ii) jež byla pachatelem získána při výkonu jeho zaměstnání, povolání, postavení, funkce nebo jinak; (iii) zveřejnění takové informace bylo způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku; (iv) užitou informaci pachatel užil nebo dal podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace na regulovaném trhu nebo v mnohostranném obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím, a (v) jednáním pachatel způsobil větší škodu nebo jiné závažný následek nebo tím opatřil sobě nebo jinému větší prospěch.

Zákon informaci dosud nikoli veřejně přístupnou výslovně nespecifikuje. S odkazem na ustanovení § 255 odst. 2 (užití informace, jejíž zveřejnění je způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku, tím, že uskuteční nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím) lze předpokládat, že se jedná o informaci související s realizací obchodu podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu a podle zákona o komoditní burze. V těchto případech půjde zejména o jakoukoli informaci nikoli veřejně přístupnou, která souvisí s účastníkem, investičním nástrojem, prováděním pokynů, obchodováním a investičním poradenstvím v obchodním systému²⁰, a dále pak o informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, která souvisí s obchodováním na burze s komoditami a deriváty vztahujícími se ke komoditám, které jsou předmětem obchodování na burze, pokud nejsou investičním nástrojem podle zákon o podnikání na kapitálových trzích nebo se zemědělským skladním listem podle zákona o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech²¹, za podmínky, že taková informace je způsobilá podstatně ovlivnit rozhodování některého z účastníků těchto obchodů.

²⁰ Obchodním systémem se ve smyslu ust. § 2 odst. 4 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, rozumí evropský regulovaný trh, mnohostranný obchodní systém a organizovaný obchodní systém.

²¹ Zákon č. 214/1992 Sb., o burze cenných papírů, ve znění pozdějších předpisů.

Nezbytné je zmínit, že ve smyslu pozitivní definice bankovního tajemství dle zákona o bankách, lze dále považovat za informaci dosud nikoli veřejně přístupnou jakoukoli informaci podléhající zmíněnému bankovnímu tajemství, tedy informaci o všech obchodech a peněžních službách bank, včetně stavů na účtech a depozit, s výjimkou těch informací, které jsou banky či další subjekty povinny poskytnout oprávněným subjektům. Za informaci dosud nikoli veřejně přístupnou lze však ale dále považovat i informaci o služebních věcech dotýkajících se zájmů banky a jejich klientů ze strany zaměstnanců banky, členů statutárních orgánů, členů správních či dozorčích rad banky, či nakládání s osobními údaji ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, pokud taková informace je dosud nikoli veřejně přístupná a její zveřejnění, zpřístupnění nebo sdělení je způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku.

3 Zneužití informace v bankovním (obchodním) styku

3.1 Objekt

Trestný čin zneužití informace v obchodním styku podle § 255 tr. zákoníku je zákonodárcem zařazen do skupiny objektů, které chrání závazná pravidla tržní ekonomiky. Objektem trestného činu je zájem společnosti na zachování konkurenčního prostředí, kterému je poskytována ochrana před jednáním osob, které zneužívají informace, které jsou způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku. V případě ust. § 255 tr. zákoníku je tedy zákonodárcem sledováno zachování rovnosti trhu a rovného postavení konkurujících subjektů na trhu. Skutečné porušení zákazu konkurence však není nezbytnou podmínkou pro naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu zneužití informace v obchodním styku, neb skutková podstata ust. § 255 je skutkovou podstatou popisnou, která je naplněna splněním znaků v ní uvedených, nikoli skutečným narušením konkurenčního prostředí či porušením tržních mechanismů. Skutkovou podstatou trestného činu zneužití informace v obchodním styku jsou chráněny veškeré oblasti podnikání, a to nejen zde zmíněné bankovní obchody. Na rozdíl od trestného činu zneužití postavení v obchodním styku není zákonem požadováno zvláštní postavení pachatele u ekonomického subjektu (podnikatele). Ačkoli je případný výkon zaměstnání, povolání, postavení, funkce zákonodárcem u druhé základní skutkové podstaty trestného činu zmiňován, uvedením možnosti, že pachatel získá dosud nikoli veřejně přístupnou informaci i „jinak“, zákonodárce nevyžaduje zvláštní postavení takového pachatele.

Ve vztahu ke skutkové podstatě zneužití informace v obchodním styku není rozhodné, z jakého bankovního obchodu informace pochází, tj. není rozhodné, zda byl bankovní obchod uzavřen zaměstnancem banky, pověřenou osobou, či samostatným podnikatelem v postavení zprostředkovatele či vázaného zástupce banky, neb ve všech zmíněných případech bude předmětný obchod řazen do bankovních obchodů, tj. do činnosti podnikatele (akciové společnosti) s bankovní licencí, rozhodnou je skutečnost, že dochází ke zveřejnění, zpřístupnění

nebo sdělení třetí osobě informace dosud nikoli veřejně přístupné, která má původ v bankovním tajemství, a která je způsobilá podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku.²²

Dále není pro naplnění skutkové podstaty trestného činu rozhodné, zda banka v rozhodném období v dané bankovní činnosti skutečně podniká, tedy není rozhodné, zda je vůči osobě, která informaci, která není dosud veřejně přístupná, má obdržet či skutečně obdrží, v postavení konkurenta. V tomto případě je rozhodnou ta skutečnost, zda dochází k trestné činnosti ve shodném předmětu činnosti, ve kterém jsou subjekty oprávněny podnikat, neb tento předmět činnosti je nezbytný pro narušení konkurenčního prostředí. Skutečnost, že jedna banka neposkytuje některý bankovní obchod (např. hypotéční úvěr) a jiná banka tento bankovní obchod nabízí, je zcela bez vlivu na trestní odpovědnost pachatele, když skutková podstata chrání stejný nebo podobný předmět činnosti, bez ohledu na to, zda je konkrétní předmět činnosti skutečně bankou na trhu realizován. Skutková podstata trestného činu tak chrání zásadně veškeré předměty činnosti, které byly bance v rámci bankovní licence uděleny a které je banka podle bankovní licence oprávněna vykonávat, bez ohledu na tu skutečnost, zda jsou v době realizace trestné činnosti banky vůči sobě v konkurenčním postavení na trhu.²³

Individuálním objektem trestného činu zneužití informace v obchodním styku je zájem na zachování rovnosti trhu. Individuálním objektem jak pro první základní skutkovou podstatu (pachatel zveřejní, zpřístupní nebo sdělí třetí osobě informaci dosud nikoli veřejně přístupnou), tak současně pro druhou základní skutkovou podstatu (kdy pachatel neoprávněně užije informaci dosud nikoli veřejně přístupnou a současně uskuteční nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím), a skutkové podstaty kvalifikované (odstavec třetí a čtvrtý), je zájem na ochraně hospodářské soutěže, tedy zájem na eliminaci takového jednání, které hospodářskou soutěž jakkoli omezuje či eliminuje. K zájmu na ochraně zachování rovnosti trhu (individuální objekt trestného činu), lze současně přiřadit i sekundární objekt, kterým je v případě bankovních obchodů nejen zájem na ochraně majetku některé z bank, ale především zájem na ochraně majetkových zájmů klienta, které jsou právě bankovním tajemstvím chráněny. Zájem na ochraně majetku některé z bank (podnikatelů) či klienta banky, spočívá v tom, že pachatel tento trestný čin koná za účelem opatření prospěchu, který je v případě bankovních obchodů představován vždy odměnou (provizí) banky, v jejíž prospěch je bankovní obchod uzavřen či způsobením (minimálně větší) škody, která se právě ve změně majetku banky či jejího klienta následně projeví. Za individuální (sekundární) objekt trestného činu tak lze považovat zájem na ochraně vlastnických práv.

Obvykle tak může být poškozena banka, která vyplácí odměnu pachateli jako řádnému zaměstnanci, podnikateli, společníkovi za jeho činnost v nevědomosti, že tento zveřejňuje bankovní tajemství, ke kterému se dostal, ať již současnou či předchozí činností pro jinou banku,

²² ELIÁŠ, K., MAREK, K. *Bankovní obchody*. In: *Kurs obchodního práva: obchodní závazky*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. Kap. 43. s. 427. ISBN 978-80-7179-781-4.

²³ *Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 5 Tdo 42/2007, ze dne 24. 1. 2007.*

od které mu obdobně plynula odměna za její činnost. Odměnou související s trestnou činností, kterou vymezuje skutková podstata trestného činu dle ust. § 255 tr. zákoníku je však jen ta odměna, kterou by pachatel obdržel až od banky, které pachatel zveřejnil, zpřístupnil nebo sdělil informaci dosud nikoli veřejně přístupnou či banky v rámci jejíž činnosti pachatel užil informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, kterou získal při výkonu svého zaměstnání, povolání, postavení, funkce u jiné banky.

Skutková podstata trestného činu výslovně předpokládá, že pachatel musí způsobit svým jednáním větší škodu či jiný závažný následek nebo usilovat o získání, ať již pro sebe či pro jiného, většího prospěchu. Specifikovaný prospěch a specifikovaná škoda je nezbytnou podmínkou pro určení kvalifikace a stupně závažnosti trestného činu. Individuální objekt v případě trestného činu zneužití informace v obchodním styku lze spatřit jak v první tak druhé základní skutkové podstatě (pachatel způsobí tím větší škodu nebo jiný závažný následek nebo tím opatří sobě nebo jinému větší prospěch), tak v případě skutkových podstat kvalifikovaných, kdy pachatel způsobí činem značnou škodu, nebo získá pro sebe nebo pro jiného značný prospěch (odstavec třetí), či pachatel způsobí činem škodu velkého rozsahu, nebo získá pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu (odstavec čtvrtý). Všechny čtyři skutkové podstaty trestného činu výslovně předpokládají, že pachatel svým jednáním způsobí škodu nebo jiný závažný následek nebo opatří sobě nebo jinému prospěch. Specifikovaný prospěch či způsobená škoda je nezbytnou podmínkou pro určení kvalifikace a stupně závažnosti trestného činu.

Je zcela bez vlivu, zda získaný prospěch slouží k obohacení pachatele nebo jiné osoby. Ve vztahu k prospěchu je však tento pojem považován za užší, než je např. výhoda, která je naopak považována za pojem širší než pojem prospěch. Výhoda zpravidla předchází vzniku prospěchu, nikoli však každá výhoda může být následně proměněna ve prospěch. Výhoda může být jak materiální tak imateriální povahy, prospěch nabývá konkrétních, zpravidla materiálních rozměrů, nezřídka vyjádřitelných v peněžní podobě. V případě trestného činu zneužití informace v obchodním styku může pachatel, naproti trestnému činu zneužití postavení v obchodním styku, usilovat jen pouze o získání prospěchu nikoli výhody. Nezbytné je však usilování pachatele o získání prospěchu prostřednictvím zveřejnění, zpřístupnění nebo sdělení třetí osobě informace nikoli veřejně přístupné v prvním případě, či užití dosud nikoli veřejně přístupné informace skutečným nebo podnětem k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím v případě druhém. Zneužití svého postavení se pachatel, který působí (ať již přímo či nepřímo) pro navzájem konkurující podnikatele, dopouští ale pouze v případě druhé základní skutkové podstaty a případně skutkových podstat kvalifikovaných, avšak toto zvláštní postavení pachatele není podmínkou pro naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu zneužití informace v obchodním styku. Zákonodárcem je zvláštní postavení pachatele do vymezení druhé základní skutkové podstaty vloženo jako demonstrativní výčet možného postavení pachatele u podnikatele, nikoli jako podmínka, kterou musí pachatel trestného činu naplnit.

3.2 Objektivní stránka

Objektivní stránkou trestného činu je, i v případě trestného činu zneužití informace v obchodním styku, jednání odpovědné osoby, následek a příčinný vztah mezi jednáním a následkem (kausalní nexus). V případě první základní skutkové podstaty je skutek vymezen jako jednání, kterým pachatel zveřejní, zpřístupní nebo sdělí informaci dosud nikoli veřejně přístupnou. Vzhledem k tomu, že projev vůle (jednání) ve smyslu popisu ve skutkové podstatě může být realizován nikoli jen za účelem opatření prospěchu, ale jednáním pachatele může být i způsobena škoda, je možné daný trestný čin spáchat také opomenutím, kdy pachatel zpřístupní informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, aniž by tím sledoval získání prospěchu pro sebe či jiného. V případě druhé základní skutkové podstaty je skutek vymezen jako jednání, kterým pachatel užije informaci dosud nikoli veřejně přístupnou. V případě této druhé základní skutkové podstaty se tak jedná výhradně o komisivní trestný čin, což vylučuje, aby jej určitá osoba spáchala tím, že ničeho nekonala či něco opomněla. Naproti tomu v případě první základní skutkové podstaty jde o trestný čin, který může být spáchán jak konáním (zveřejní či zpřístupní) tak i opomenutím (sdělí).

Podnětem uvedeným ve druhé základní skutkové podstatě lze rozumět jakýkoli podnět k uzavření smlouvy ve smyslu ust. § 1731 občanského zákoníku, kterým pachatel učiní návrh v úmyslu uzavřít určitou smlouvu s osobou, vůči níž nabídku činí.²⁴ Pohledem bankovního obchodu se tak bude jednat především o jakýkoli podnět, který pachatel ve zvláštním postavení u banky učiní vůči jakékoli osobě s úmyslem uzavřít smlouvu s jinou bankou. Podnětem tak nemusí být přímo návrh na uzavření smlouvy podepsaným klientem (např. podepsaná žádost o hypoteční úvěr u jiné banky), ale zcela postačuje, aby pachatel (osoba ve zvláštním postavení u banky) učinila jakýkoli krok k uzavření smlouvy mezi jakýmkoli klientem a jinou bankou, tedy bankou, která je v konkurenčním postavení vůči bance první, ve které má pachatel zvláštní postavení. Není rozhodné, zda první podnět k uzavření smlouvy u jiné banky učiní pachatel vůči klientovi své vlastní banky, vůči klientovi banky jiné či vůči zcela neznámé třetí osobě. Rozhodující je jednání pachatele, kterým je dán podnět k uzavření bankovního obchodu ve prospěch jiné banky než té, u které má pachatel zvláštní postavení. Reálně se tedy bude jednání pachatele vedoucí k uzavření smlouvy mezi jakýmkoli klientem a jakoukoli jinou bankou, která je v konkurenčním postavení k bance, ve které má pachatel zvláštní postavení. Není zde tedy nezbytné posuzovat výhodnost či nevýhodnost konkrétního bankovního obchodu, neb sama skutečnost, že bankovní obchod (smlouva) byl uzavřen s jinou bankou, namísto s bankou, u které má pachatel zvláštní postavení, působí měřitelnou ztrátu (úkor) banky v podobě ušlého zisku z bankovního obchodu, který první banka ztratila tím, že osoba u ní ve zvláštním postavení takový bankovní obchod uzavřela s jinou bankou.

Uskutečněním smlouvy se rozumí ujednání (určení) jejího obsahu (§ 1725 OZ), ale současně realizace jejího obsahu. Je-li však smlouva uzavírána prostřednictvím nabídky na uzavření smlouvy, je smlouva uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabývá účinnosti v případě, že nabídka obsahuje podstatné náležitosti smlouvy tak, aby smlouva mohla být uzavřena jeho

²⁴ CHMELÍK, Jan a BRUNA, Eduard. *Hospodářská a ekonomická trestná činnost*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2015. s. 151. Eupress. ISBN 978-80-7408-109-5.

jednoduchým a nepodmíněným přijetím, a pokud z něho plyne vůle navrhovatele být smlouvou vázán, bude-li nabídka přijata (§ 1732 NOZ). Případné zrušení či odvolání nabídky ve smyslu ust. § 1737 a § 1738 občanského zákoníku způsobí, že smlouva nebude uzavřena, avšak je zcela bez vlivu na trestní odpovědnost pachatele, ke které postačuje existence nabídky (podnět), i když tato byla následně zrušena či odvolána. Podmínka, že smlouva bude uzavírána na úkor banky (podnikatele) je pak splněna jakýmkoli uzavřeným bankovním obchodem (či podnětem k jeho uzavření), a to s ohledem na skutečnost, že každý bankovní obchod představuje pro banku výnos z obchodní činnosti (tržbu) a samotné uzavřením takového obchodu s jinou bankou je vždy ztrátou obchodní příležitosti banky první. V případě uskutečnění či podnětu k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému potřeba zpřesnit některé předchozí výklady, a to z toho důvodu, že zmíněné jednání pachatele se může uskutečnit nejen na regulovaném trhu, ale současně v mnohostranném obchodním systému a organizovaném obchodním systému ve smyslu zákona o podnikání na kapitálových trzích. Organizovaným trhem se zbožím se rozumí obchod s komoditami a deriváty vztahujícími se ke komoditám, které jsou předmětem obchodování na burze, pokud nejsou investičním nástrojem podle zákona o podnikání na kapitálových trzích nebo se zemědělským skladním listem podle zákona o zemědělských skladních listech, zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů.²⁵

Následkem trestného činu zneužití informace v obchodním styku se rozumí stav, ve kterém je ohroženo konkurenční prostředí jednotlivých bank (podnikatelů). Trestný čin je v případě první základní skutkové podstaty dokonán tím, že pachatel způsobí větší škodu nebo jiný závažný následek nebo opatří sobě nebo jinému větší prospěch. Zveřejnění, zpřístupnění nebo sdělení třetí osobě informace dosud nikoli veřejně přístupné, jejíž zveřejnění je způsobitelné podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku, bez toho, že by byla způsobena větší škoda nebo jiný závažný následek nebo bez toho, že by pachatel sobě nebo jinému opatřil větší prospěch, trestnost takového jednání nezpůsobuje. Obdobně v případě druhé základní skutkové podstaty je nezbytnou podmínkou dokonání trestného činu způsobení větší škody nebo jiného závažného následku nebo opatření většího prospěchu sobě nebo jinému.

Pachatel však v případě druhé základní skutkové podstaty nemusí způsobit stav, při kterém dojde k uskutečnění smlouvy či operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu ze zboží na úkor jednoho podnikatele (banky), zcela postačuje, že konkurenční prostředí mezi podnikateli (bankami) ohrozí s úmyslem opatřit sobě či jiné osobě větší prospěch nebo způsobí větší škodu nebo jiný závažný následek podnětem k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím, který konkurenční prostředí mezi podnikateli ohrozí. V tomto ohledu není nezbytným dosažení poruchy (následku), avšak postačuje, že pachatel konkurenční prostředí mezi podnikateli svým jednáním ohrozí, tj. dá podnět k uskutečnění smlouvy či operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím. Z tohoto důvodu je trestný čin dle ust. § 255 tr. zákoníku trestný čin ohro-

²⁵ Zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech, zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů.

žovací, jehož následkem je nebezpečí vzniku poruchy, tedy ohrožení konkurenčního postavení podnikatelů. Trestný čin je dokonán již pouhým podnětem pachatele k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím, pokud tím současně pachatel způsobí větší škodu nebo jiný závažný následek nebo tím opatří sobě nebo jinému větší prospěch. Účinek trestného činu (výsledek) je tedy vždy vyžadován právě prostřednictvím jednání pachatele.

3.3 Subjekt

Trestný čin zneužití informace v obchodním styku je postaven v případě první základní skutkové podstaty na jednání jakékoli osoby (první základní skutková podstata) či v případě druhé základní skutkové podstaty na jednání podnikatele, společníka, člena orgánu, zaměstnance nebo účastníka na podnikání v rámci zaměstnání, povolání, postavení, funkce, či jakékoli jiné osoby i v jiném postavení, než zákon předpokládá (jinak). Výčet odpovědných osob v případě druhé základní skutkové podstaty podává zákon demonstrativním způsobem, je tedy neuzavřený a trestní odpovědnost lze tak vztáhnout na jednání jakékoli osoby, když zákon připouští, aby osoba užila informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, kterou získala i jinak, než při výkonu svého zaměstnání, povolání, postavení, funkce.²⁶ V případě druhé základní skutkové podstaty se tedy bude jednat vždy zejména o společníka či člena orgánu akciové společnosti (banky), zaměstnance banky, nebo dále pak o jinou osobu, která má určitý vztah k bance, tj. např. prokuristu, tichého společníka, obchodního zástupce, zprostředkovatele či vázaného zástupce dle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru²⁷ jako samostatného podnikatele, aj.

V úvahu lze vzít však i některé další možnosti účasti na podnikání banky, jako je tichá společnost s některou z osob, které mají zvláštní postavení či případně účast na podnikání banky či osoby se zvláštním postavením prostřednictvím koncernového práva.²⁸ Podmínkou trestné odpovědnosti pachatele však zmíněný demonstrativní výčet zvláštního postavení (specialita subjektu) není, když zákon sám připouští, aby osoba užila informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, kterou získala i jinak, než při výkonu svého zaměstnání, povolání, postavení, funkce. Je nezbytné poznamenat, že pokud pachatel (spolupachatel) v rámci bankovního trhu kromě zvláštního postavení (specialita subjektu) u jedné banky a současně své účasti (byť třeba skryté) na podnikání jiné banky, musí v případě uzavírání bankovních obchodů splňovat některé další podmínky, které jsou právními předpisy vyžadovány, aby mohla fyzická osoba bankovní obchod uzavřít, je tomu tak pouze v případě trestného činu dle ust. § 255a tr. zákoníku (zneužití postavení v obchodním styku). V případě zneužití informace v obchodním styku není odborná způsobilost, představující získání všeobecných znalostí a odborných znalostí a

²⁶ Např. osoby, které jsou u banky v postavení smluvní strany smlouvy o dílo, smlouvy příkazní, frančisové smlouvy, smlouvy o obchodním zastoupení, ale i o osoby působící u banky na základě dohod konaných mimo pracovní poměr.

²⁷ Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸ V případě tiché společnosti dle ust. § 274 a násl. občanského zákoníku, není nezbytná písemná forma smlouvy a vklad tichého společníka může být představován i specifickými znalostmi a zkušenostmi z bankovní oblasti (know-how).

dovedností nezbytných pro poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, které se pro poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru prokazují osvědčením o úspěšném vykonání odborné zkoušky podle zákona o spotřebitelském úvěru, nezbytnou podmínkou pro naplnění znaků skutkové podstaty.²⁹

3.4 Subjektivní stránka

V případě trestného činu dle § 255 trestní zákoník výslovně nespecifikuje, jaká forma zavinění je při jednání pachatele vyžadována. Podle principu, kdy je k trestnosti činu potřeba úmyslného zavinění, nestanoví-li zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti, lze dovodit, že subjektivní stránka trestného činu zneužití postavení v obchodním styku vyžaduje úmyslné zavinění pachatele. Toto lze současně dovozovat z jednoho z prvků, který zákonodárce do skutkové podstaty vtělil. Pachatel, kromě toho, že neoprávněně zveřejní, zpřístupní nebo sdělí třetí osobě informaci dosud nikoli veřejně přístupnou (první základní skutková podstata), či neoprávněně užije informaci dosud nikoli veřejně přístupnou, tím, že skuteční nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím (druhá základní skutková podstata), tak musí učinit v úmyslu opatřit sobě nebo jinému větší prospěch, či způsobit tím větší škodu nebo jiný závažný následek.

Zavinění pachatele tedy musí obsahovat jak úmysl přímý (*dolus directus*) tak i pouhé srozumění jako variantu vůle v rámci úmyslu nepřímého (*dolus eventualis*). Zákonodárce tu předpokládá, že pachatel bude nejen vědět, že svým jednáním poruší nebo ohrozí nebo alespoň může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale současně předpokládá, že pachatel chce takové porušení nebo ohrožení způsobit, pokud tak pachatel činí s úmyslem opatřit sobě nebo jinému větší prospěch. Podmínka opatření většího prospěchu (v případě obou základních skutkových podstat), tak podnětu pachatele k uskutečnění smlouvy či operace představuje skutečnost, kterou musí pachatel vyloženě chtít. Toto zavinění ve formě přímého úmyslu představuje zákonodárce cílem, kterým je zmíněný úmysl opatřit sobě či jiné osobě větší prospěch. Pouhé srozumění jako varianta vůle v rámci úmyslu nepřímého (*dolus eventualis*) je pak dostačující v těch případech, kdy pachatel nemá v úmyslu opatření většího prospěchu (v případě obou základních skutkových podstat), ale pachatel svým jednáním způsobí větší škodu nebo jiný závažný následek.

Z tohoto důvodu lze vyloučit jednání pachatele v nedbalosti. V rámci úmyslu nepřímého, který je postaven na principu srozumění, je pachatel srozuměn s tím, že svým jednáním poruší nebo ohrozí chráněný zájem. V takovém případě pachatel sleduje jiný cíl a je srozuměn s tím, že svým jednáním způsobí následek předvídaný ust. § 255 tr. zákoníku. Při nepřímém úmyslu pachatele je však následek předvídaný ust. § 255 tr. zákoníku vedlejším, nechtěným následkem trestné činnosti pachatele a pachatel je s možností způsobení následku srozuměn. Vzhledem ke konstrukci ust. § 255 tr. zákoníku, podle kterého pachatel spáchá trestný čin v případě, že svým jednáním způsobí větší škodu nebo jiný závažný následek, je způsobení větší

²⁹ Pozn. osvědčení ve zmiňovaném případě je vydáváno akreditovanou osobou, které byla vydána akreditace ČNB. Ust. § 60 a násl. zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů.

škody nebo jiného závažného následku vždy výsledkem trestného jednání pachatele, kterého lze dosáhnout i pouhým srozuměním.

Většího prospěchu za neoprávněné zveřejnění, zpřístupnění nebo sdělení třetí osobě informace dosud nikoli veřejně přístupné, či její užití tím, že pachatel skutečně nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím, lze dosáhnout pouze úmyslným jednáním, ve kterém je aktivní volní složka pachatele. V rámci bankovních obchodů je tak (přímé) úmyslné jednání představováno především ujednáním pachatele s podnikatelem, kterému je sdělen obsah bankovního tajemství za větší prospěch, který je protihodnotou (odměnou) za pachatelem předanou informací, která do té doby nebyla veřejně přístupnou. Znaky obou základních skutkových podstat trestného činu dle § 255 tr. zákoníku nelze naplnit nedbalostním jednáním pachatele, neb nedbalost postrádá složku volní, která je nezbytná k neoprávněnému zveřejnění, zpřístupnění nebo sdělení třetí osobě informace dosud nikoli veřejně přístupné, či k jejímu užití tím, že pachatel skutečně nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím.

Závěr

Zákonodárce ust. § 255 trestního zákoníku implementoval cíle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/57/EU ze dne 16. dubna 2014 o trestních sankcích za zneužívání trhu, která sledovala uplatnit trestní sankce pro jednání pachatelů, kdy určitá osoba disponuje vnitřní informací a využije ji při nabytí nebo zcizení finančních nástrojů, jichž se tato informace týká, na svůj vlastní účet nebo na účet třetí osoby. Ust. § 255 tr. zákoníku sleduje trestným činem zneužití informace v obchodním styku zajistit rovné konkurenční prostředí mezi vzájemně konkurujícími podnikateli. V rámci obchodní činnosti bank (akciových společností s bankovní licencí) lze skutkovou podstatu dle ust. § 255 tr. zákoníku naplnit nejen zákonodárcem předvídaným zveřejněním informace, jejíž zveřejnění zpřístupnění nebo sdělení je způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku uskutečněním nebo předáním podnětu k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním systému nebo na organizovaném trhu se zbožím, ale především zveřejněním, zpřístupněním nebo sdělením jakékoli informace o služebních věcech dotýkajících se zájmů banky a jejích klientů ze strany zaměstnanců banky, členů statutárních orgánů, členů správních či dozorních rad banky, či nakládání s osobními údaji ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, pokud taková informace nebyla doposud veřejně přístupnou a její zveřejnění, zpřístupnění nebo sdělení je způsobilé podstatně ovlivnit rozhodování v obchodním styku. K tomuto závěru je nezbytné poznamenat, že je zcela bez významu pro vznik trestní odpovědnosti, že osoba, která informaci doposud veřejně nepřístupnou zveřejnila, zpřístupnila nebo sdělila třetí osobě, mohla takto konat bez toho, že by pro sebe či jiného získala jakýkoli prospěch.

Literatura

1. BEJČEK, Josef a kol. *Kurs obchodního práva: obchodní závazky*. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 1996. I, 535 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-781-4.
2. BEJČEK, Josef a kol. *Obchodní smlouvy: závazky v podnikání*. 1. vydání. V Praze: C. H. Beck, 2015. xxxii, 507 stran. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-574-9.
3. Directive 2014/57/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on criminal sanctions for market abuse (market abuse directive). OJ L 173, 12. 6. 2014, p. 179–189.
4. Directive 2014/65/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 on markets in financial instruments and amending Directive 2002/92/EC and Directive 2011/61/EU Text with EEA relevance. OJ L 173, 12. 6. 2014, p. 349–496.
5. Důvodová zpráva k zákonu 204/2017 Sb.
6. CHMELÍK, Jan a BRUNA, Eduard. *Hospodářská a ekonomická trestná činnost*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2015. 204 s. Eupress. ISBN 978-80-7408-109-5.
7. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 3. vyd. Praha: Leges, 2013. 968 s. Student. ISBN 978-80-87576-64-9.
8. Regulation (EU) No 596/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on market abuse (market abuse regulation) and repealing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directives 2003/124/EC, 2003/125/EC and 2004/72/EC Text with EEA relevance. OJ L 173, 12. 6. 2014, p. 1–61.
9. ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Vydání první. [Praha]: C. H. Beck, [2020], 2020. 2 svazky (xxx, 1-1642; ix, 1643-3331 stran). Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.
10. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 5 Tdo 42/2007, ze dne 24. 1. 2007.
11. Zákon č. 214/1992 Sb., o burze cenných papírů, ve znění pozdějších předpisů.
12. Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
13. Zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech, zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů.
14. Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.
15. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
16. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
17. Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů.
18. Zákon č. 204/2017 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.